

عنوان مقاله:

حافظه جمعی نسل ها از جنگ هشت ساله ایران و عراق

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، دوره 14، شماره 50 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

محمد مهدی فرزید - گروه آموزشی علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، شهر بابلسر

حیدر جانعلی زاده - استادیار گروه علوم اجتماعی مازندران

خلاصه مقاله:

هدف اصلی این مقاله بررسی حافظه جمعی نسل ها از جنگ هشت ساله ایران و عراق به مثابه یک واقعیت اجتماعی در جامعه معاصر ایران است. از آنجا که نسل، به عنوان چارچوب اجتماعی اصلی، خاطرات طیف های مختلف کنشگران اجتماعی از واقعه جنگ را تحت تاثیر قرار می دهد، برای مفهوم سازی از واقعیت اجتماعی حافظه جمعی جنگ، صورت بندی های مختلف و ممکن آن در میان گروه های مختلف سنی بررسی می گردد. در این راستا، بر مبنای مفاهیم نظری حافظه جمعی، پرسش های اساسی حول ماهیت و نحوه ساخت حافظه جمعی نسل ها از جنگ مطرح گردید. جهت پاسخ به این پرسش ها، با اتخاذ روش کیفی، ۳۸ نفر از طریق نمونه گیری هدفمند و نظری مورد مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته قرار گرفتند. داده های گردآوری شده توسط کدگذاری تماتیک در نظریه زمینه ای تحلیل شدند. در نتیجه این تحلیل، ساختار موضوعی ای به دست آمد که در آن امکان مقایسه موارد و گروه های نسلی به بالاترین میزان لازم برای تحلیل و ارزیابی توزیع اجتماعی دیدگاه ها نسبت به تجربه مشترک از جنگ رسید. این ساختار موضوعی متشکل از شانزده مقوله اصلی است که در دامنه حوزه های موضوعی چهارگانه تعریف و معنای جنگ، بازنمایی و یادبود جنگ، نگاه به ارزش های دوران جنگ، و الگوهای معنادهی و هویت بخشی جنگ توزیع شده اند. در مجموع یافته ها نشان دادند که هر نسل از دو زیرگروه نسلی تشکیل یافته است که در هر حوزه موضوعی، یادآوری متفاوتی از جنگ دارند. بدین ترتیب در نسل دارای حافظه اتوبیوگرافیک، دو زیرگروه نسلی با روایت های ایده آلیستی-حماسی و نوستالژیک از جنگ و در نسل دارای حافظه تاریخی دو زیرگروه نسلی با روایت های ایدئولوژیک-ابزاری و انتقادی از جنگ مشاهده می شوند.

کلمات کلیدی:

جنگ ایران و عراق، حافظه جمعی جنگ ایران و عراق، حافظه نسلی، حافظه اتوبیوگرافیک، حافظه تاریخی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1203862>

